

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: **Bronislava Hradecká**

Studijní obor: PSYCHOLOGIE

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Veronika Plachá**

Katedra: KPE

Název bakalářské práce: **Dula jako psychická podpora ženy u porodu**

Cíl práce a jeho naplnění: Cílem práce „je zjistit důvody, kterou vedou ženy k tomu, že pro svůj porod využívají služby duly“ (viz s. 26). Výzkum je zaměřen na srovnání zkušeností žen s porodem bez duly i s ní, a následné hledání přínosu přítomnosti duly. Cíl je tedy naplněn zejména s ohledem na tuto kategorii žen, ale výsledky jsou zřejmě zobecnitelné.

Struktura práce: **Teoretická část** je tvořena třemi velkými kapitoly a závěrečným shrnutím. První kapitola poněkud nejasně nazvaná Historie ženy u porodu zejména vymezuje roli duly z historického hlediska až po současnost. Další kapitola je věnována psychologickým aspektům těhotenství a porodu, autorka podrobně popisuje jednak vliv hormonálních a dalších změn na psychiku a dále se věnuje vlivu prožívání na průběh těhotenství a porodu. Zvažuje příčiny, funkci a důsledky jednotlivých emocí v kontextu těchto procesů. Blíže představuje koncept přirozeného porodu (Odent, 2014). Z uvedeného vyplývá význam prožívání ženy v tomto období. Poslední kapitola je věnována roli doprovodu, je zde jednak zvažován vliv doprovázejících osob na prožívání ženy a průběh porodu, dále jsou představena specifika přínosu porodní asistentky, partnera a následně duly (v této poslední části jsme také seznámeni se zahraničními výzkumy, které sledují vliv přítomnosti doprovodu dula na snížení počtu lékařských zásahů). Teoretická část je vystavena logicky, tvoří oporu následujícímu výzkumu.

Praktická část začíná vymezením cíle výzkumu a stanovením výzkumných otázek. Následuje rozvrh práce do dvou fází, první sleduje zkušenosti žen, které rodily nejprve bez duly, ale k dalšímu porodu dula přizvaly. Jedná se o šest žen, s kterými autorka vedla polostrukturované rozhovory, ve kterých sledovala jejich zkušenosti, ale i postoje a názory. Druhá fáze byla realizována pomocí dotazníků s otevřenými odpověďmi, autorka takto získala výpovědi od 8 žen, které s dula zkušenost nemají. Smyslem tohoto šetření bylo poskytnout srovnání ke zkušenostem žen z první skupiny s porodem bez duly (bližší vysvětlení je až později, viz s. 51). Data získaná z dotazníků jsou kódována, tedy je s nimi pracováno v souladu s kvalitativním přístupem.

Pro ujasnění a lepší orientaci zařadila autorka tabulku s fiktivními jmény žen a základními informacemi o nich, skupiny jsou barevně odlišeny.

V kapitole 6 jsme seznámeni s postupem, který autorka volila ke zpracování dat - zkušenosti žen, které rodily i s dula byly po doslovném přepisu zpracovány do jakýchsi případových studií s přímými citacemi (všechny jsou uvedeny v příloze). Dále si autorka označuje zásadní informace, kterým nejprve přiřazuje popis (vždy písmeno dle fiktivního jména číslo), čímž se snaží o možnost snazšího dohledání konkrétní citace v textu. Tyto výpovědi také dále kóduje.

Následně hledá společné kódy v rozhovorech a tvoří kategorie. Aby zachovala přehlednost, používá v dalším textu tři barvy. Následuje tedy výčet zjištěných kategorií a kódů, které do nich patří. Ke každé kategorii autorka připojuje komentář, zde oceňuji uvedení i některých přesných výpovědí žen. Tato část práce je velmi podrobná a tudíž obsáhlá. Jde o 16 stran, ve kterých se čtenář poněkud ztrácí, u některých komentářů není jasné, k čemu se vlastně vztahují. Současně jsme zde seznámeni s postupem analýzy, autorka se pečlivě snaží postihnout všechny detaily, místy ale zachycené zkušenosti hodnotí, což nevnímám na tomto místě jako vhodné (např. s.47).

Sedmá kapitola rozřazuje kategorie podle jejich dopadu na prožívání ženy a průběh porodu. Současně zde autorka rozlišuje zkušenosti, které ženy prožily v doprovodu duly a bez ní. Navazuje podkapitolou, kde srovnává zkušenosti žen rodičích bez duly – jedna skupina (červená) u dalšího porodu dula měla, druhá (modrá) ne. Snaží se o zjemnění nálezů z první fáze sběru dat, kdy téměř všechny ženy hodnotily porod bez doprovodu duly negativně. Výsledkem této fáze je zjištění, že ženy, které později využily služeb duly opravdu prožívaly porod bez ní negativněji než ženy oslovené prostřednictvím dotazníkového šetření. Následuje podkapitola shrnující 8 kategorií, které vykreslují důvody, proč si ženy doprovod duly zvolily. Na základě výpovědí získaných dotazníky (ženy bez duly) pak autorka naopak nachází některé proměnné, kdy dula není potřebná. Na závěr kapitoly autorka srovnává vliv doprovod duly a dalších osob (partner, porodní asistentka).

Osmá kapitola prezentuje odpovědi na výzkumné otázky. Odpovědi jsou stručné a obecné. Jak autorka sama uvádí v následující diskuzi, jedná se o téměř zcela shodné poznatky, které jsou uvedeny v teoretické části.

Práce s literaturou: v pořádku, autorka využívá i cizojazyčné zdroje

Vybavení práce (data, tabulky, grafy, přílohy): Příloha obsahuje všechny zpracované rozhovory a přepis dotazníkového šetření. Současně považuji za přínosnou sebereflexi autorky, která je uvedena jako doslov.

Přínosy bakalářské práce: Práce je podnětnou sondou do problematiky prožívání těhotenství a zejména porodu očima žen, rodiček. Představuje blíže roli duly a možnosti, které napomáhají přirozenému procesu porodu. Teoretická část je stručná, jasná a jde do hloubky problematiky. Prezentaci vlastního výzkumu by prospělo zestručnění, ovšem se zachováním jedinečnosti a konkrétnosti zjištění (Odpovědi na VO stručné jsou, ale současně ztratily osobitost a nezprostředkují hloubku výpovědí).

Formální stránka: V pořádku

Jazyková stránka: Některá místa jsou nejasně formulovaná, v textu jsou drobné překlepy, celkově ale je jazyková stránka velmi dobrá.

Další hodnocení: Ráda bych zde ocenila autorčino nasazení, s kterým na práci soustavně pracovala, množství dat, které se snaží zpracovat a také její vhléd do problematiky. Zhostila se nelehkého úkolu, neboť zkoumá realitu, ve které se pohybuje již 14 let (viz Doslov, s. 69) a možná je jí mnohé dopředu jasné. Z textu vyznívá její angažovanost a také její profesní i lidský postoj, což obojí vnímám pozitivně, současně to však může oslabovat její nadhled a vést k pochybnostem o objektivnosti interpretace výzkumu. Proto navrhl dr. D. Kučera druhou fázi, která by do jisté míry zobjektivnila výpovědi žen, které později rodily s dulou. Tento krok ale vedl k výraznému navýšení získaných dat, jejichž analýza, kategorizace a srovnávání přesáhli rozsah bakalářské práce. Také je náročné se v analýze neztratit a dojít k jasným závěrům. Autorka se s těmito nástrahami potýká statečně, vnímám snahu o přehlednost, přesto je tato část textu nejasná. Následná zjištění jsou do velké míry zobecněná a opakuji nálezy teoretické části. Nabízí se tedy otázka, jaký smysl vlastně tento výzkum měl (alespoň pro autorku), pro ověření poznatků by byl vhodnější kvantitativní design.

Otázka k obhajobě tedy zní: **Zda a případně jak se proměnilo Vaše porozumění potřebám a zkušenostem žen spojenými s porodem?**

Závěr: Práce splňuje základní požadavky kladené na tento typ prací, a proto ji doporučuji k ústní obhajobě. Navrhuji klasifikaci **VELMI DOBRĚ**

Podpis vedoucího bakalářské práce

Datum: 16. 8. 2016